

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośniami i w agentjach	2,65 „
Na pocztę, już z odnośniami	2,89 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 „
Na pocztę, już z odnośniami	8,67 „
Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej.	

OGŁOSZENIA:

na 4 s ronie 6 łam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w gdańskich. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia — — — — — się nie gwarantuje.

Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Wtorek: Wincenf. i Anastazego mn.
Środa: Hldefonsa b. w.

CHOJNICE, środa, dnia 23. stycznia 1929 r.

Słońca wschód 7.59 zachód 16.25
Księżyc wschód 12.54 zach. 5.32

Czerwona chmura nad Anglią

Mrzonki angielskich lewicowców, które nakazują Polsce czujność

Na wiosnę odbędą się w Anglii najprawdopodobniej nowe wybory do Izby gmin. Bój, jaki stoczyć przyjdzie konserwatystom o władzę w państwie z liberałami i partją pracy, będzie zacięty a wynik jego jest dosyć wątpliwy. Ciężkie położenie gospodarcze imperjum brytyjskiego, nieustające zwięzanie się rynków zbytu dla produkcji przemysłowej i zastraszający wzrost bezrobocia stanowią ponętne hasła dla agitacji wyborczej stronnictw opozycyjnych, które z otuchą szykują się do zapasów, o mandaty parlamentarne i już dzisiaj dmą w surmy zwycięstwa przepowiadając reżimowi Baldwin — Chamberlain — Churchill zupełną zagładę. Niewątpliwie sporo jest przesady w radykalnym wiwatowaniu przed czasem, gdyż konserwatyści stanowią potęgę, a polityka ich może wykazać się olbrzymimi sukcesami, ale sądząc po znamienych wynikach wyborów uzupełniających do Izby, stwierdzić należy, że lekkie — jak dotąd — przesunięcie się nastrojów opinii na lewo, już się dokonało.

Konikiem trojańskim, na którym opozycja za miarza wjechać do wnętrza pałacu rządowego jest polityka zagraniczna. Niefortunny dla Wielkiej Brytanii okres rządów lewicowca Mac - Donalda wykazał wprawdzie że najbardziej nawet zaczerwieniony gabinet poddaje się karnie nakazom tradycyjnej racji stanu i przestrzega ściśle obowiązków lojalności wobec korony, ale polityka zagraniczna, jest bądź co bądź najwzdzięczniejszym polem do podkreślania jaskrawych rzekomo przeciwieństw w hasłach partyjnych, gdyż najłatwiej można na tem polu wywnąć się od odpowiedzialności za pewne aksjomaty, spychając ciężar odstępstwa programowego na taką czy owaką konstelację międzynarodową, zwłaszcza, że w polityce zagranicznej istota zagadnienia obraca się często około pytania „jak“, a nie „co“. Po linii najbliższe go oporu zamierza więc i lewica w Anglii zapewnić sobie zwycięstwo wyborcze wywieszając jako główny sztandar swej kwatery wyborczej dewizę: „Zmiana kursu w polityce zagranicznej“!

Nie sądzimy, by obawy o zasadniczy, niebezpieczny zwrot busoli z Foreign Office, w razie zwycięstwa wyborczego opozycji, były słuszne, trudno jednak ukryć zaniepokojenie, jakie słusznie wzbudzać muszą poczynania propagandowe liberałów i laburzystów, szczególnie na terenie Niemiec. Germanofilskie popisy publicystyczne pana Lloyd George'a są aż nadto dobrze znane, by trzeba było szczegółowo rozwodzić się nad nimi jako nad zastanawiającym przejawem współpracy liberałów angielskich z Berlinem. W lecie i na jesieni ubiegłego roku bawili w Niemczech Mac-Donald i lord d'Abernon, obaj heroldowie zbliżenia angielsko - niemieckiego. Odbyli oni cały szereg rozmów poufnych z sztabowymi mężami niemieckiego świata politycznego, który zapewne z tej racji oczekuje gorączkowo rozgrywki między zniechęconym przez Berlin, bo zdecydowanie frankofilskim, obozem konserwatywnym, a afiszującą się germańsko - antywiersalskimi sympatjami radykalną opozycją.

Nie odbiegniemy zbyt od prawdy, jeżeli wyrazimy przypuszczenie, że polityka niemiecka oddegra czynną, choć zamaskowaną, rolę w angielskiej walce wyborczej pod postacią, które są właściwe propagandzie odwetowej Wilhelmstr. Przed kilkoma dniami udzielił wybitny członek partji pracy Mr. George Lansbury londyńskie mu korespondentowi berlińskiego „Börsen - Courier“ rozmowy na temat szans wyborczych i zamierzeń stronnictwa Mac Donalda na najbliższą przyszłość. Socjalista angielski rozwodził się jedynie nad programem polityki zagranicznej La-

Niemcy bezwzględnie przeciw Polsce

Rewizję granic wschodnich uważają za swój cel narodowy. — Przypisują Polsce winę za niepowodzenie rokowań handlowych. Oskarżają Polskę o złe traktowanie mniejszości

Warszawa, 21. 1. Ekspozycja p. min. Zaleskiego wywołała jak wiadomo w prasie niemieckiej żywy odzew; mimo to jednak, że było nastroszone na nutę nader pojednawczą, nie odniosło, jak się zdaje, żadnego pozytywnego skutku. Zwłaszcza zaś prasa zbliżona do min. Stresemanna wykazuje tendencję do zaostrzenia rozbieżności stanowisk polskiego i niemieckiego:

- 1) uznając rewizję granic wschodnich za cel narodowy całego narodu niemieckiego;
- 2) zrzucając wyłącznie na Polskę odpowiedzialność za niepowodzenie rokowań handlowych polsko - niemieckich;
- 3) oskarżając Polskę o złe traktowanie mniejszości niemieckiej w przeciwstawieniu do liberalnego rzekomo kursu niemieckiej polityki mniejszościowej wobec Polaków w Niemczech. Ze zgodności opinii, jaką prasa ta wyraziła o ekspozycji min. Zaleskiego, wynika, że była inspirowana przez Auswaertiges Amt.

Na specjalną uwagę zasługują wywody p. urzędowej „Deutsche Diplomatisch - Politische Korrespondenz“ z dnia 16 bm. w którym m. in. poddawane są w wątpliwość cyfry cytowane przez min. Zaleskiego o liczebności mniejszości niemieckiej w Polsce i polskiej w Niemczech,

przyczem pierwszą z nich „D. D. - P. Korrespondenz“ ustala na 1.200.000 Niemców, drugą zaś na 550.000 Polaków. Otóż należy z całą stanowczością stwierdzić, iż liczby te są pozbawione wszelkich podstaw, według szczegółowych i zupełnie obiektywnych bowiem badań, przeprowadzonych przez pp. Z. Stolińskiego i dr. W. Junoszę w Instytucie Badań Spraw Narodowościowych, liczba Niemców w Polsce wynosi 884.105, natomiast liczba Polaków w Niemczech na podstawie statystyki niemieckiej (spis 1925 r.) co najmniej 985.283 osoby, faktem zaś jest, iż liczba ta przekracza znacznie 1.500.000 Polaków.

Wulkan Krakatau znowu czynny

Ogniste słupy wnoszą się na 3000 stóp.

Batavia, 21. 1. Wulkan Krakatau staje się coraz bardziej czynnym. W ciągu ostatnich 24 godzin zanotowano około 4.000 wybuchów, przy czym niektóre dochodziły do 3.000 stóp wysokości. Wybuchy obserwowane w nocy przedstawiają obraz pełen wspaniałej grozy. Powierzchnia morza w sąsiedztwie wyspy ciągle się podnosi.

Zbrojenia Niemiec w zwierciadle budżetu

Gabinet rzeszy przyjął projekt budżetu

Berlin, 21. 1. Preliminarz budżetowy Rzeszy na rok 1929 przewiduje wydatki na Reichswehrę w wysokości 704 miliony marek. Z sumy tej 615 pochłonię wydatki stałe, reszta zaś wynoszą wydatki jednorazowe. W budżecie Reichswehry o nie znaczną sumę zmniejszono pozycję na gry wojenne i ćwiczenia oficerów.

Samo utrzymanie samochodów i motocykli wojskowych kosztować będzie o 1 milion 200 tys. mk. więcej. Pozycje oddz. wywiadowczych podwyższono o 700.000 marek. Preliminarz Reichswehry przewiduje wydatek 9.800.000 marek jego

drugą ratę na budowę pancernika. Uzbrojenie artyleryjskie floty koszt. będzie 3.400.000 marek.

Końcowa rata na budowę małego krążownika „Kolonja“ wynosi 6.900.000, wreszcie rata na budowę krążownika „E“ wynosi 6 milionów, a końcowa rata dla 6-ciu torpedowców 3.600.000.

Projekt budżetu był omawiany w gabinecie Rzeszy i przyjęty większością głosów. Podczas konferencji przyszło do ostrego starcia ze strony Scheplera, przedstawiciela bawarskiej partji ludowej, przeciwko podwyższeniu stawek na piwo.

bour - Partji, której dojście do władzy w roku 1929 uważa on za pewne. Na czoło zagadnień międzynarodowych wysunął Lansbury kwestję zbrojenia (oklepana melodia Berlina i Moskwy!). Praktycznie wyobraża on sobie rozwiązanie tego problemu przez powrót do Protokołu Genewskiego.

Wielki projekt traktatu międzynarodowego, który miał spacyfikować Europę powojenną i został odłożony ad acta, uznaje on jedynie z wyłączeniem postanowień potwierdzających powersalski stan rzeczy. Te właśnie postanowienia Protokołu nie podobają mu się, ponieważ Lansbury pozwolił Niemcom wmówić w siebie, że Traktat Wersalski krzywdzi Rzeszę i że „krzywdą“ ta musi być usunięta drogą rewizji granic republiki powil helmińskiej. Do niemieckich tendencji rewizjonistycznych odnosi się, zdaniem Lansbury'ego partja pracy z „Pełną Sympatją“!!!

Nowy kurs polityki zagranicznej przyszłej, zacierwienionej Anglii polegać ma, według jego wynurzeń, przede wszystkim na wznowieniu normalnych stosunków między Londynem a Moskwą. Lansbury bawił w państwie sowieckim dwukrotnie, raz w roku 1921, a następnie w 1926. Za pierwszym swym pobytem przeprowadził wyczerpującą dyskusję z Leninem, za drugim zaś ze Stalinem. Wydrwiwa on złudę sowiecką, jako by bolszewikom udało się zbudować państwo komunistyczne.

„Niemaj dziś komunizmu w Rosji“ woła Lansbury emfaticznie i paradoksalnie. „Systemu swego, polegającego na niedoskonałym ładzie społecznym, nie narzuca władcy Kremla innym państwom!“ — wykrzykuje laburzysta, a tym razem każdy przyklasnąć mu musi. Staral się on uprzytomnić Leninowi zacietrzewienie bolszewickie, ale czerwony mąż stanu milczał uporczywie i uśmiechał się złośliwie, co było stałym jego zwyczajem, gdy spotkał się z niewygodnymi dla niego zarzutami. Stalin natomiast polemizował zawzięcie i namiętnie. Owocem tych dyskusji jest nabywanie przez Lansbury'ego przekonaniem że odosobni nie w polityce światowej zawdzięcza Moskwa sama sobie i że zadaniem polityki europejskiej jest ułatwić jej, by mogła wydobyc się z tego osamotnienia. Pozytywne zabiegi Europy o nawiązanie kontaktu z bolszewją opłaca się, zdaniem Lansbury'ego, gdyż przypisuje on rynkowi sowieckiemu nieskończony głód towarów wszelkiego rodzaju i nieograniczone możliwości wchłonięcia obcej produkcji.

Sporo jest naiwnej upartości w wywodach laburzysty, ale nie mniej jednak są one wyrazem pewnych zdecydowanych tendencji, które nakazują nam zwrócić baczną uwagę na „czerwoną chmurę“ nadciągającą nad Anglią. Powinniśmy być przygotowani na brytyjską burzę wiosenną i czuwać, by nie zniszczyła nam ona niektórych pól politycznych.

Precz z żydami! Precz z komunistami!

woła rozwścieczony lud rosyjski

Moskwa, 22. 1. Dzienniki sowieckie nie usiłują ukrywać wzrostu nastrojów antysemitycznych wśród robotników fabryk sowieckich. Nawet centralny organ partii komunistycznych „Prawda” wprowadza nową rubrykę pod szczerym tytułem: „Antysemita przestał się kłepować”.

Rubryka ta zawiera liczne korespondencje i notatki z rozmaitych miejscowości Rosji sowieckiej, stwierdzające, że antysemityzm szerzy się gwałtownie wśród robotniczych w kopalniach i fabrykach. Prześladowanie i gnębienie żydów jest na porządku dziennym, przyczem nie są to wcale wypadki sporadyczne, lecz maltretowanie robotników żydów stało się wprost systematycznym.

Prześladują żydów nie tylko jednostki, lecz nawet całe grupy robotników, przyczem organizacje komunistyczne, oraz administracja fabryczna, zazwyczaj nie stawiają temu przeszkód, lub nawet biorą udział w znęcaniu się nad żydami.

„Prawda” uskarża się też na to że władze i miejscowe organizacje komunistyczne zbyt, ograniczają się ewentualnie ich potępieniem słownym. Dowodem popularności antysemityzmu jest między innymi, fakt, że wszystkie korespondencje na ten temat w Prawdzie, podpisane są nie nazwiskami, lecz pseudonimami, gdyż ich autorowie najwidoczniej boją się otwarcie występować w obronę żydów.

Francja wiernie stoi przy boku Polski

Oświadczenie Milleranda.

Paryż, 21. 1. W wygłoszonym tu odczycie Millerand wskazał na fakt, że sojusznicy podjęli w Wersalu środki ostrożności mające na celu zapobieżenie powrotowi agresywnego ducha Niemiec. Jednym z tych środków był zamiar przeszkolenia anektowaniu Austrii. Anschluss mówi Millerand, doprowadziłby do wojny. Również skierowane przeciw Polsce projekty Hindenburga ujawnione w jego przemówieniu wygłoszonym w Opolu kryją w sobie groźby wojny. Francja pokojowo usposobiona, zaznaczył nakoniec Millerand sprzeciwia się okrojeniu Polski jak i aneksji Austrii.

Lotnictwo pasażerskie rozwija się coraz bardziej

Stała linia lotnicza Londyn - Indje.

Londyn, 21. 1. Ostatni rekord 150 godzinny lotu na wytrzymałość, dokonany przez „Question Mark” daje nadzieję, że komunikacja lotnicza pomiędzy Europą i Azją przeszła z dziedziny marzeń w sferę realną.

Anglia postanowiła uruchomić z początkiem kwietnia stałą komunikację powietrzną na trasie Londyn - Indje. Aeroplany będą wykonywały codziennie loty z szybkością, która dotychczas wydawała się nieprawdopodobieństwem.

Linia następująca: Londyn - Singapur będzie miała następującą trasę: Londyn - Genua (1 dzień), Genua - Kair (1), Kair - Bombay (1) Bombay - Singapur (1). Zamierza się wykonywanie lotów nietylko za dnia, lecz i w nocy.

Afryka budzi się do samodzielności

Powstanie murzynów w Kongo.

Paryż, 21. 1. Jak się dowiaduje „Action Francaise” z kół miarodajnych belgijskich, na terenie Kongo francuskiego wybuchło powstanie tubylców. Wojska tutejsze prowadzą zacięte walki z powstańcami. Jeńcy są natychmiast rozstrzelani. Powstańcy żądają wycofania wojsk francuskich na odległość 60 kilometrów od Bangui, w przeciwnym razie grożą zniszczeniem francuskiej osady Bosali oraz wymordowaniem wszystkich białych.

Moskwa, 22. 1. Z Borysowa donoszą o starciach ulicznych. Bliższych szczegółów brak. Grupa osobników dokonała szeregu napadów ulicznych na komunistów, a następnie pobiła kilku komunistów robotników w fabryce.

Wieczore młdarli się oni do lokalu komсомоłców, gdzie odbywały się narady. Zebrani zostali dotkliwie obici, lokal zdemolowany, połamane drzwi i okna.

Napastnicy krzykali: „Precz z żydami, precz z komunistami”. Pisma sowieckie podają że doszło do bójek, podczas których zostali ranni jeden miliant, kilku robotników i komso - molców.

Równocześnie występuje przeciw żydom i komnistom w Rosji da się tem wytłumaczyć, że żydzi tamtejsi masowo popierają komunizm. (Przed. Red.).

Kto zapłaci długi Amanullaha

Hojne Niemcy drapią się w głowę. — Zamówienia Amanullaha w Niemczech wynoszą 5 milionów marek

Berlin, 21. 1. Przewrót w Kabulu wywołał żywe zaniepokojenie w Niemczech szczególnie wśród sfer przemysłowo - handlowych Berlina. Jak wiadomo, Amanullah podczas swej podróży po Europie poczynił wiele zamówień, głównie w Niemczech.

Jak się okazuje ze szczegółowych obliczeń, zamówienia króla afgańskiego w Niemczech prze noszą sumę 5 milj. marek. M. in. wielkie zamówienie otrzymały fabryki tekstylne, papierne, cukrownie itd. Na jarmarku lipskim Amanullah zakupił 150 maszyn, w jednym z berlińskich magazynów mebli zamówił meble do kilku pokoi w swoim pałacu, a królowa Suraja zakupiła 22 modele sukien i futer.

Wszystkie te zamówienia przesłano już do Kabulu. Powstaje teraz pytanie, czy nowy rząd

Gwałtowne śnieżyce nie ustają

Gałe linje kolejowe unieruchomione.

Warszawa, 21. 1. Olbrzymie masy śniegu pokryły Warszawę warstwą grubości 10—15 ctm. Zakład odczyszczania miasta uruchomił 10 samochodów zatrudniając około 600 robotników. Wskutek dzisiejszych zamieci śnieżnych nastąpiła przerwa w komunikacji telefonicznej między Warszawą, a całym szeregiem miast prowincjonalnych. Według nadeszłych tu ostatnio wiadomości śnieżna zamieć która się rozszalała ostatniej nocy nad zachodnią częścią Polski, przysporzyła wiele trudności kolejowych, zwłaszcza na terenie dykcji katowickiej. Na śląskich liniach kolejowych aktor utworzony z kilku tysięcy wagonów węgla eksportowego wzrósł do 10 tys. wagonów. Celem usunięcia tego katastrofalnego zatoru władze kolejowe uruchomiły kilka tysięcy robotników i wszystkie dyrekcyjne pługi śnieżne. Na linii Leszno — Rawicz leży śnieg półtora metrowej grubości. Ruch chwilowo wstrzymany.

Afganistanu uzna te długi Amanullaha.

Teraz dopiero Niemcy przypominają sobie, że Amanullah wołał brać, niż dawać. Zamawiał wszystko b. chętnie, ale gdy przychodziło do płacenia, wołał wydawać weksle.

Na dobitkę Niemcy poczyniły Amanullahowi wiele cennych podarków. Tak np. T.wo „R. E. G.” podarowało mu nadzwyczaj drogi aparat elektryczny reprodukcujący z przedziwną dokładnością i czystością dźwięków muzykę orkiestrową. Od rządu niemieckiego Amanullah otrzymał wielki aeroplan bojowy.

Niemcy wyrwijają sobie teraz włosy z głowy że były naiwne a zwłaszcza żałują, że przyjmowały Amanullaha z taką pompą i podarowały mu... bojowy aeroplan.

Kultura czyni w Chinach postępy

Zniesiono t. zw. tortury bezsenności.

Londyn, 22. 1. Postęp kultury w Chinach zaznacza się w rozmaitych dziedzinach, przede wszystkim w dziedzinie stosowania wymiaru sprawiedliwości. Ostatnio rząd w Pekinie zniósł jedną z najstraszniejszych tortur, jakie stosowano za męzo lub żonobójstwo. Skazany na tę okrutną karę był strzeżony tak skrupulatnie przez strażników, że nie mógł stanowczo zasnąć. Zarządy więzień znały rozmaite sposoby, jak powstrzymać skazańca od snu upragnionego. Wreszcie nieszczej śliwy umierał wśród okrutnych męczarni. Jak wykazują kroniki więzień, morderca nie przetrzymał tej tortury dłużej, aniżeli najwyżej przez 14 dni.

Boga trudno wypędzić

ze sere ludzkich.

Moskwa, 22. 1. Prasa sowiecka podnosi alarm z powodu nowych dość licznych przypadków udziału robotników, a nawet komunistów, w budowie nowych cerwi, pomimo gwałtownej agitacji bezbożników.

Tak, w Warwapolu pod Ługańskiem w dniu Bożego Narodzenia dokonano konsekracji nowo-zbudowanej cerkwi. Robotnicy okolicznych kopalń i fabryk zebrali 5 tysięcy rubli na jej budowę.

We wsi Skieli włościanie opodatkowali się na odnowienie cerkwi i utrzymanie duchownego, płacąc po 6 rubli z gospodarstwa. Opłaty wnieśli nawet członkowie administracji sowieckiej i członkowie Związku młodzieży komunistycznej.

O budowie nowych cerwi donoszą z wielu miejscowości wiejskich, przytem w niektórych przypadkach zbierane są na ten cel poważne sumy. Tak naprzykład, w jednej ze wsi powiatu bałaszowskiego włościanie zebrali na budowę cerkwi 20 tysięcy rubli.

wyższe oburzenie zapanowało w kraju. Starsze społeczeństwo czuło już zbliżającą się burzę, młodość zaś w kryjówkach leśnych zaczęła tworzyć większe skupienia.

Wówczas to Komitet Centr-Narodowy mianuje się Tymczasowym Rządem Narodowym i dnia 22 stycznia 1863 r. proklamuje powstanie narodowe.

Zawrzała tedy walka przemocy ze słabością, brutalności ze szlachetnością pragnień i samopowięceniem nieszczęśliwego narodu.

Chlubą okrywają się nazwiska Mierosławskiego, Kurowskiego, Langiewicza, Podlewskiego, Teziarańskiego, Borelewskiego, Frankowskiego, Siarokowskiego, Wróblewskiego, Traugutta i wielu innych. Powstanie rozszerza się, rośnie nadzieja zewnętrznej pomocy, ograniczonej niestety do słabej tylko interwencji dyplomatycznej, zresztą nie odpartej przez Rosję.

Dyktatorem powstania zostaje Marjan Langiewicz, po którego upadku i uwięzieniu Tymczasowy Rząd Narodowy mianuje się już Rządem Narodowym, przez co powstanie zyskało nieco na sile.

Cud w swoim rodzaju

Śpiewający orangutan.

Budapeszt, 21. 1. W ogrodzie zoologicznym w Budapeszcie stał się swojego rodzaju cud. Mianowicie przebywający tam orangutan, zaczął śpiewać. Celem uwiecznienia śpiewu orangutana, umieszczono w klatce gramofon. Orangutan ma być poddany specjalnym obserwacjom dla celów studjów psychologii zwierząt.

Jak uchronić się przed okropną zarazą?

11 przykazań przeciw grypie.

Londyn, 21. 1. Naczelnny lekarz miasta Waszyngtonu w Ameryce wydrukował w prasie miejscowej 11 przykazań, jak ustrzedz się panującej nagminnie grypy. Przykazania są następujące:

1. Unikaj wszelkiego rodzaju skupień ludzkich.
2. Wykorzystuj dnie słoneczne.
3. Śpij przy otwartych oknach.
4. Unikaj ludzi kaszlących i zakatarzonych.
5. Myj ręce przed i po jedzeniu, zwracaj uwagę na czystość stołu i naczyń.
6. Śpij conajmniej 7 godzin na dobę.
7. Jedz wyłącznie potrawy lekkostrawne.
8. Unikaj lokali i miszkań, gdzie są chorzy na grype.
9. strzeż się przeziębienia.
10. Zawysoka temperatura w pokoju może wywołać przeziębienie.
11. Przy najdrobniejszych oznakach przeziębienia zwracaj się natychmiast do lekarza.

Pociąg zasypany 7-metrową powłoką śnieżną

Białogród, 21. 1. Z Zagrzebia donoszą, że ekspres Zagrzeb - Split, został w górzystej miejscowości Likka zaskoczony przez gwałtowną zawieję śnieżną, która zablokowała pociąg. Zwały śnieżne dosięgają wysokości 7 metrów.

Na pomoc zablokowanemu ekspresowi pospieszły ekspedycje ratunkowe.

Wynikiem jednakże z słabo zorganizowanego i źle uzbrojonego powstania, musiało być, rzecz jasna niepowodzenie, które już stało towarzyszyło bohaterom powstaniem. Przyszły czas Murawiewa — „wieszateł”.

Smutną kartą powstania był terrorystyczny „Rząd wrześniowy”, obalony przez jednego z najwybitniejszych mężów powstania i jego kierownika Romulda Traugutta.

Śmierć coraz bardziej kosiła szeregi powstania; klęska szła za klęską, zagranica nietylko nie pomogła Polakom, ale im jeszcze zaszkodziła. Członkowie Rządu Narodowego, jak Traugutt, Krajewski, Jeziorański, Zaliński i Toczyski dostali się w ręce moskiewskie i dnia 5 sierpnia 1864 r. zostali powieszani na zboczach Cytadeli warszawskiej. Powstanie zostało stłumione i dwugłowy orzeł rozpostarł na nowo zwycięskie szpony nad ziemią polską.

Krew bohaterów i męczenników powstania nie poszła jednak na marne. Stała się zaczątkiem nowej mocy ducha polskiego, który wstąpił z powrotem w zmartwychwstałe w wielkiej wojnie narodów — ciało Niepodległej Polski.

Ze wspomnień historycznych.

Zarys powstania w roku 1863

(Z okazji 66-tej rocznicy.)

Niewola i żaloba z powodu upadku powstania listopadowego boleśnie dawały się odczuwać narodowi polskiemu.

Stałą towarzyszką niedoli polskiej była jednak gorąca i nie dająca spokoju chęć zrzucenia jarzma i spojżenia w jasne oblicze upragnionego słońca wolności.

Po smutnych zajęciach w Warszawie dnia 8 kwietnia 1861 r. kiedy to straciło życie przeszło 200 osób, rozgoryczenie wzrasta coraz więcej. Namiestnikiem Królestwa zostaje W. K. Konstanty, a Naczelnikiem Rządu Cywilnego niepopularny margrabia Wielopolski.

Podniecenie umysłów staje się już tak wielkie że nawet pewne ustępstwa i reformy nie są w stanie zadowolić pragnień polskich. W czerwcu 1862 r. powstaje Komitet Centralny Narodowy, który przygotowuje powstanie.

Kiedy Wielopolski powziął fatalny projekt przymusowego poboru do wojska, popłoch i naj-

Pierpont Morgan

bankier świata w komitecie Dawesa

Paryż, 21. 1. Desygnowany do drugiego komitetu Dawesa, jako ekspert, John Pierpont Morgan jest bankierem o znaczeniu światowym.

To też desygnacja ta jest faktem pierwszorzędnej znaczenia. John Pierpont Morgan pochodzi ze starej rodziny bankierskiej. Już dziad jego i ojciec zaliczani byli do grona bankierów, posiadających największe wpływy w Stanach Zjednoczonych. Johna Pierponta Morgana, pomimo, że ma już 62 lata, nazywają powszechnie Morganem młodszym w odróżnieniu od jego ojca. Jest to dziś niewątpliwie jeden z najpotężniejszych, najbardziej znanych i wpływowych potentatów finansowych Nowego Świata, a co za tym idzie i pozostałych części kuli ziemskiej. Morgan ma udział w 100 bankach amerykańskich, pozatem jest akcjonariuszem niezliczonych kolejowych, trustów nafiacyjnych, przedsiębiorstw telefonicznych i telegraficznych.

Niedawno stanął na czele trustu stalowego i posiada wpływy decydujące w General Motor Company, największym koncernie automobilowym, prowadzącym walkę na śmierć z koncernem Forda. Głównym polem działania Morgana jest finansowanie pożyczek dla państw zagranic

nych. W orbitę jego interesów wchodzi m. in. cała Ameryka południowa, Kanada, a ostatnio i państwa na dalekim Wschodzie.

Podczas wojny światowej Morgan reprezentował w Ameryce finansowe interesy Anglii i w rękach jego znajdował się rozdział zamówień wojskowych pomiędzy przedsiębiorstwami amerykańskimi.

Firma Morgana umieszczała wszystkie pożyczki wojenne Ententy na rynkach amerykańskich a w okresie upadku franka Morgan podtrzymał jego kurs przez obniżenie pożyczki i kredyty udzielone Francji.

Anglia zawdzięcza Morganowi utrwalenie zło tego parytetu swego funta szterlinga, wykorzystawszy w tym celu pożyczkę amerykańską 100 milj. dolarów.

Charakterystyczną jest, że Morgan nie bierze nigdy najmniejszego udziału w pożyczkach dla Niemiec.

A jednak jest on wielce zainteresowany, jeżeli chodzi o wyniki paryskiej konferencji w sprawie reparacji, gdyż Anglia, Francja, Włochy i Belgja dotychczas jeszcze nie uiszczyły się ze swych długów Ameryce.

Król Amanullah podobno zabity

Dlatego, że nie rozwiódł się ze żoną.

London, 21. 1. Ostatnie wiadomości z Afganistanu donoszą o zaciętych walkach w pobliżu Kabulu. Nowy król Chabibullah usiłuje zniszczyć resztki załogi obronnej przeciwników. Dyplomatyczny korespondent „Londoner Star“ donosi, że Amanullah znikł w tajemniczy sposób i o jego losie nie ma żadnych wiadomości. Jest rzeczą pewną, że Amanullah nie wyostał się z Kabulu, jakkolwiek nosił się z zamiarem opuszczenia miasta. Krążą uporczywe pogłoski, że radykalne zapędy reformatorskie kosztowały Amanullaha nie tylko tron, lecz i głowę. Według tych wieści, u króla zjawiła się delegacja z obozu przeciwników, która zażądała od niego stanowczo rozvodu z piękną królową Surają. Amanullah odmówił stanowczo wypełnienia żądania przeciwników, wobec czego został wraz z królową zamordowany. Potwierdzenia tej wiadomości brak.

Jak wzrasta ludność różnych państw?

Polska kroczy w drugim szeregu

Wiedeń, 21. 1. Austrjacki urząd statystyczny opracował interesujące zestawienie, przedstawiające ruch ludności poszczególnych państw europejskich. Największą liczbę małżeństw wskazuje Bułgaria, w ciągu roku na tyśiąc mieszkańców dziesięć osób wstąpiło w związki małżeńskie, najmniej małżeństw zawierano w Irlandji (4.6 na 1.000 mieszkańców) i w Norwegji (5.7 na tyśiąc). Natomiast największą liczbę urodzin wykazuje Ukraina (40.2 na 1.000 mieszkańców), dalsze miejsca zajmują: Portugalia, Rumunia i Polska (30 na 1.000 mieszkańców), najmniejszą zaś Szwecja (16.8 na tyśiąc), Anglia, Francja i Estonia (po 17.8). Największą śmiertelność wykazuje Portugalia (22.2 zgonów na 1.000 mieszkańców), Rumunia, Hiszpania i Bułgaria, najmniejszą zaś Holandia (10.8), Norwegja i Danja. W Polsce roczna śmiertelność wynosi 18 zgonów na 1.000 mieszkańców. Największy naturalny przyrost ludności wykazuje Ukraina (22 na 1000 mieszkańców), Białoruś, Bułgaria, Portugalia, Polska, Rumunia, najmniejszy — Francja (13 na tyśiąc mieszkańców), Estonia i Austria.

Karjera i śmierć angielskiego lekarza.

London, 21. 1. W Londynie zmarł 99 letni lekarz Dawid Sergeant, najstarszy profesor medycyny w Anglii. Pracował do ostatnich chwil życia. W ostatnich dniach złamał nogę i to wpłynęło na przyspieszenie zgonu. Sergeant był w młodości pozukiwaczem złota w Australji, ogrodnikiem, artystą malarzem, roznosicielem i naklejaczem reklam itp. Gdy wrócił do Anglii, wst. na uniwersytet i skończył go z dyplomem dra medycyny.

Po 2 miesiącach panowania został otruty

Wiedeń, 22. 1. Dzienniki donoszą z Białogrodu „Polityka“ twierdzi, że w Tiranie krąży pogłoski jakoby król Zogu był otruty. Chorobę jego tłumaczy podawaniem mu dawek trucizny.

Lasy, stepy, miasta i fermy znalazły się w morzu płomieni.

London, 22. 1. Pożar lasów i stepów w Wiktorji i Nowej Południowej Walji w Australji przy biera, wedle doniesienia z Sidney, coraz większe rozmiary.

Najbardziej pożarem są dotknięte okolice miasta Briard Wood, Crockwell i Goulburn.

Liczne farmy są zupełnie odcięte od świata przez morze płomieni. Pożar wybuchł także w Błękitnych Górach w pobliżu Sidney.

Jak policjant unieszkodliwił rozjuszonego byka.

Budapeszt, 21. 1. W tych dniach rozegrała się w Budapeszcie, na ulicy Rakoczy'ego, będącej jedną z najbardziej ożywionych ulic stolicy Węgier ożywna walka z rozjuszonym bykiem, który wyrwawszy się z obory, popędził ulicami.

Wszelkie próby schwymania pędzącego byka okazały się bezskuteczne. Jednego przytem z policjantów, który zdołał go schwytać, byk przewrócił i poranił niebezpiecznie.

Wreszcie inny policjant wpadł na pomysł skuteczny, a zupełnie nowoczesny obezwładnienia rozjuszonego zwierza. Oto, wskoczywszy do taksówki, popędził nią za bykiem, najechał na niego, przewrócił i przejechał.

Byk nie podniósł się więcej.

Tyle więzienia nie zdąży odsiedzieć

Skazano go bowiem na 180 lat.

Nowy Jork, 21. 1. W N. Jorku skazano na karę więzienia urzędnika bankowego Mac Mahona. Z wyroku wynika, że skazany ma odsiedzieć karę przez 180 lat. Mianowicie Mac Mahon sfałszował 12 czeków po 72 dolarów i za każde fałszerstwo otrzymał 15 lat więzienia. Ponieważ 12 razy 15 wynosi 180 więc wyniki z tego absurd iście amerykański, rekord długości kary.

Rekord polskiego lotnika

7 razy szybciej od kurjera.

Warszawa, 21. 1. Samolot komunikacyjny Fokker, kursujący na linii Warszawa - Poznań prowadzony przez pilota Bitkowskiego przelewał dnia 19 bm. drogę z Poznania do Warszawy, wynoszącą 300 klm. w ciągu 72 minut. Przeciętna szybkość wynosiła 250 klm. na godzinę. Pociąg pociągowy jedzie z Poznania do Warszawy 7 godzin 15 minut a pociąg osobowy 10 i pół godziny. Samolot zatem był szybszy siedmiokrotnie od pociągu pociągowego a niemal dziewięciokrotnie od pociągu osobowego.

KRONIKA MIEJSCOWA.

Chojnice, dnia 22. stycznia 1929 r.

Baczność Chojniczanie!!

Stowarzyszenie Katolickiej Młodzieży Polskiej Męskiej przygotowuje na dzień 3 lutego br. przedstawienie teatralne na którym odegrana będzie sztuka pt. „Bolszewicy“.

Długotrwałe próby, specjalnie przygotowane kostjomy oraz sama sztuka, zachęca niewątpliwie szersze sfery obywateli m. Chojnic do wzięcia udziału w widowisku.

Przedstawienie odbędzie się na salach hotelu Engla.

Posiedzenie Rady Miejskiej.

W czwartek dnia 24 bm. o godzinie 5 popoł. w sali posiedzeń Rady Miejskiej, odbędzie się zwyczajne publiczne posiedzenie Rady Miejskiej.

Porządek obrad obejmuje między innymi, wybór przewodniczącego Rady, zastępcy, sekretarza i członków Komisji przygotowawczej oraz uchwalenie budżetu administracyjnego.

Przerwany raid Kairo - Ryga.

Międzynarodowy rząd samochodowy Kairo - Ryga odbywający się staraniem Amerykańskiego Klubu Sportowego, w drodze do Rygi przez Polskę, przerwany został na granicy polskiej w powiecie chojnickim.

Mianowicie na skutek zasp. śniegowych utknęły cztery samochody biorące udział w raidzie, które zatrzymać się musiały przez dzień wczorajszy to jest przez poniedziałek i dopiero po wysłaniu telegramów o zmianie „marszrutu“ wyruszyły inną drogą w dalszą podróż.

Również z powodu wielkich zasp. śniegowych, komunikacja autobusowa i saniami doznały znacznych przeszkód tak, że poczta przybywa z wielkim opóźnieniem do okolicznych wsi w powiecie chojnickim co utrudnia załatwienie wielu pilnych spraw administracyjnych i sądowych.

W wielu miejscach uszkodzone zostały przewody telefoniczne i telegraficzne oraz połączenia radiowe, które wiatr pozrywał.

Odebrany debit pocztowy.

Ministerjum Spraw Wewnętrznych odebrał debit pocztowy czasopiśmu „Deutsche Tagesztg.“, wychodzącemu w Berlinie.

M. Wiktor.

Piszę ciętem sokolim!

Czuj duch!

Skrzydły młodemi w niebny szlak,
Mocą pioruna przecinaj modrą toń,
W bezkresy leć! w młodą ujawszy dłoń
Godło — Sokole! — Chwałą okryty znak!

I wyteż słuch!

I bacz... czy na granicy,
Nie osiadł wróg zdradliwy i krwiożerczy,
Czy w Matki pierś nie godzi ruch morderczy,
Tysiąca luf!... Leć strzedz Matki - Ziemię.

Czuj duch!

Pobudki radosne granie,
Z obozu płynie skrót lasów i śnieżnych pól
Wyteż swój wzrok — słuchajcie, uszy stull!
Zdwoj baczność! — zdwoj tve czuwani!

Czuj duch!

Sokole! odważny, druhu wierny!
Ty przodowniku niewinnych, młodych serce!
Ku szczytom sławy pomóż biec,
Przez trudu ocean bezmierny. —

Baczność hodowcy drobiu.

„Przewodnik Adresowy“ hodowli drobiu, królików i gołębi, wydanie trzecie, wydaje Centralny Komitet Hodowli Drobiu. Przewodnik ten ma na celu ułatwienie hodowcom zbytu rasowego drobiu i innych drobnych zwierząt. Umieszczenie adresów hodowców następuje zupełnie bezpłatnie. Pragniemy nikogo nie pominąć, każdemu ułatwić korzystną sprzedaż. Kto więc chowa rasowy drób, kury, gęsi, kaczkę, indyki, perlice, króliki, zwierzęta futerkowe, morskie świnki, kanarki, a także ptaki ozdobne i łowne n. p. pawie lądzie, bażanty, zechce podać natychmiast adres swój i dane co do chowanych ras (hodowcy nazwisko, imię, zamieszkanie, pocztę, województwo, ulicę, numer domu, wreszcie wyczerpanie ras chowanych ptaków i zwierzątek.

Powtarzam jeszcze raz, że umieszczenia adresów następuje zupełnie bezpłatnie.

Zgłoszenia kierować pod adresem:
Redakcja „Przewodnika Adresowego“ C. K. H. D. Poznań
ulica Romana Szymańskiego 10 I.

Pieczę pancernowe.

Przed dwoma tygodniami donosiliśmy, o próbnym montowaniu pieców pancernowych na stacji kolejowej Chojnic. Dla bliższego objaśnienia w tej kwestji podajemy, iż piec do montował i próbną ogrzewania przeprowadzał p. Kosidowski z Chojnic, które to próby wykazały pożądaną rezultaty, przytem p. Kosidowski poznał dokładnie konstrukcję pieców pancernowych do tego stonnia, iż udzielić może wszelkich objaśnień w tym kierunku.

Z sali sądowej.

Wyrokiem Sądu Ławniczego w Tucholi za wykroczenie przeciwko Ustawie Skarbowej, skazana została Helena Kurlantowa na zapłacenie grzywny w kwocie 160 zł, za zamianą na karę aresztu licząc 5 zł. za jeden dzień w razie nieściągalności.

Przeciwko temu wyrokowi wniosła skazana odwołanie do sądu w Chojnicach.

Sąd po przesłuchaniu świadków i rozpatrzeniu aktu oskarżenia, zażalenie skazanej odrzucił.

Jan i Walentyna Machnikoscy skazani przez Sąd Ławniczy w Kościerzynie, Jan na 2 mies. więzienia, Walentyna na 30 zł. grzywny za pobicie, w nieśli odwołanie do Sądu w Chojnicach.

Sąd po przeprowadzeniu ponownej rozprawy oskarżonych uwolnił, kosztą nałożono na Skarb Państwa.

Odwołanie wniesione przez skazanego za uraz cielesny Matuszewskiego Franciszka z Tucholi, Sąd odrzucił zatwierdzając wyrok Sądu Ławniczego w Tucholi skazujący Matuszewskiego na 20 zł. grzywny.

Kino - Teatr.

Dziś 22 stycznia poraz ostatni, wielki a przepiękny dramat życiowy młodej dziewczyny, osnutu na tle przeżyć miłosnych, rozpusty i występku pięci brzydkiej, dramat dziecka uwiedzionego i w odmetę życia wielkomięjskiego rzuconego, **dramat p. tyt.: „Spowiedź 16-to letniej dziewczyny“.**

W środę, dnia 23 bm. „Tom Mix“ ulubieniec wszystkich w swym najnowszym obrazie pt. „Tom i Tomy zwyciężają“. Zajmujący dramat sensacyjny w 7 wielkich aktach. W poszukiwaniu wprowadzonych koni. Szalony pościg. Zasłużona kara w nurtach „Czarnej rzeki“. Nadprogram. Przedstawienie dla dzieci o godzinie 4 po południu.

W czwartek 24 i piątek dnia 25 bm. wielkie wiedeńskie arcydzieło! „Noc szalu“ (Faschingszauber) Wielki dramat karnawałowy w 8 zajmujących aktach. W roli głównej rasowy amant i ulubieniec Harry Liedtke oraz piękna i słynna gwiazda ekranu Greta Mosheim. Rzecz dzieje się w jednej z wielkich stolic świata! Niewidziany przepych wystawy! Wspaniałe bale! Najnowsze toalety dam! Nadprogram.

RUCH w TOWARZYSTWACH

Lutnia. Lekcja śpiewu dla chóru mieszanego w piątek 25 bm. o godzinie 8 wieczorem w szkole.

Dyrygent.

Tow. Gimnast. Sokół.

Zbiórka oddziałów męskich (starszych i młodszych) w wtorek dnia 22 stycznia br. o godzinie 8 wieczorem w salce konsumu Urzedn. celem obmówienia sprawy dotyczącej ćwiczeń na Złot w Poznaniu.

Uprasza się wszystkich druhów do stawienia się w komplecie.

Czołem!

Prezes.

Zebrańie Z. Z. P. oddział Rob. i Rzemieśln.

odbędzie się we wtorek o g. 7 wiecz. w lokalu p. Locha na które przybędzie sekretarz okręgowy. O liczny udział członków pros!

Zebrańie Kółka Rolniczego Chojnice.

W niedzielę dnia 27 stycznia br. o godzinie 12 w pol. po Mszy św. odbędzie się w lokalu n. Jazdzewskiego Roczne Walne Zebranie Kółka Rolniczego m. Chojnic z następującym porządkiem obrad:

1) Sprawozdanie i ustąpienie dotychczasowego zarządu

2) Wybór nowego Zarządu,

3) Sprawy bierzące,

4) Wolne głosy i wnioski.

Wszystkich członków Kółka Rolniczego wzywa się do przybycia.

Zarząd.

Baczność Czytelnicy

Co ukaże się jutro na tym miejscu?

KRONIKA TUCHOLSKA.

Tuchola, dnia 21 stycznia 1929 r.

Echa balu kupieckiego.

W środę ubiegłego tygodnia urządziło miejsc. Tow. Kupców Samodzielnych którego długolenim presem jest wielce szanowany tu kupiec p. St. Janeczkowski, na sali „Browaru” swoją doroczną zabawę zimową t. zw. bal kupiecki. Zarząd Tow. wspólnie z komitetem zabawowym nie szczędził przygotowań, aby bal jaknajlepiej się udał. Sala była prześlicznie udekorowana, a to przez p. Frydrychowicza, mistrza malarskiego, p. Szulczyńskiego mistrza ogroniczego, przy pomocy kupców p. Marciniaka i p. Więckowskiego. Świetna gra doborowej orkiestry Kadry marynarki wojennej ze Świecia pod batutą swego niezmordowanego kapelmistrza p. Tomaszewskiego, zrobiła również swoje. Do podniesienia humoru przyczynił się także niemało bogato zaopatrzone bufet p. Ziółkowskiego, który swą skórą i rzetelną usługą umiał zadowolić nawet najwybredniejszych smakoszy. Urozmaiceniem zabawy był polonez w którym wzięło około 100 par udział, wyprowadzony przez p. Wawrzynowicza z p. Janeczkwoską w pierwszej parze; w drugiej kroczyli p. St. Janeczkowski prezes Tow. z p. burmistrzową Saganowską. Przebieg zabawy był bardzo wesoły ale miły, to też bez wąt pienia zaliczać takową należy do najpiękniejszych zabaw naszego grodu, a gościom wypełniającym obszerną salę p. Z. pozostanie ona na długo w miłej pamięci. Wypada zaznaczyć iż wśród licznych gości, przybyłych tak z miasta jak i powiat. zauważyliśmy tutejszego starostę powiatowego p. Tollika, burmistrza p. Saganowskiego i innych.

Gdzie zlego przyczyna?

Ludność naszego grodu żali się iż nie można w mieście kupić węgla, na który z powodu trwałych i dość silnych mrozów popyt jest wielki.

Cześć jego zasługom.

Z początkiem stycznia przeszedł po 35 letniej wiernej i sumiennej służbie w tutejszym sądzie, starszy sekretarz p. Franciszek Sawicki na emeryturę. Jako dzielny pracownik zdobył sobie zaufanie nie tylko u swych współpracowników ale i u tutejszego obywatelstwa, które go nawet wybrało do Rady Miejskiej. Zasłużył on się niemało w czasie przejęcia Pomorza przez władze polskie, gdzie po wyemigrowaniu urzędników niemieckich pozostał on wraz z pp. emeryt. st. sekr. sądowym Bartkowskim i registrarzem Schesslerem, jako jedyny polski aparat administracyjny w tutejszym sądzie. Było to wówczas niemałym i niełatwym zadaniem przeobrazić są niemiecki na polski.

Na miejsce wyżej wymienionego urzędnika przechodzącego na emeryturę, przeniesiony został na to stanowisko starszy sekretarz sądowy p. Borganowski z Tczewa.

Po egzaminie uczni kowalskich.

W poniedziałek 14 bm. odbył się w warsztatach mistrza kowalskiego p. Przytarskiego egzamin uczni kowalskich na czeladników. Przed komisją egzaminacyjną składającą się z pp. Gulgowskiego, mistrza kowalskiego z Kiełpina, Czapiewskiego mistrza ze Śliwic oraz Przytarskiego czeladnika z Tucholi, jako ławników i p. Chmarzyńskiego sekretarza Starostwa, stanęło 8 uczni; wszyscy zdali egzamin pomyślnie. Zatem czeladnikami kowalskimi zostali: Boliński z Kamienicy Chmara z Wielkiego Mędromierza, Wieczór z Kiełpina, Warczak i Kędziorski ze Śliwic, Boliński i Kufel z Tucholi.

Z Grona Przyjaciół Sceny.

Bukowiec, pow. świecki. Ostatnio miało miejsce w lokalu p. Czajkowskiego doroczne walne zebranie miejscowego Grona Przyjaciół Sceny. Dotychczasowy zarząd, w swym sprawozdaniu dał pogląd na całoroczną działalność Grona, poczem na przewodniczącego walnego zebrania wybrano pana Krzanowskiego. Tenże przeprowadził wybór nowego zarządu, którego skład jest następujący pp. Kaczmarek z Bramki prezes, Żur z Bukowca zastępca, Kazimierz Kaczmarek sekretarz, Pionka zastępca, Zofja Wielbacka skarbniczką, St. Wielbacki reżyser, Żur i E. Wielbacka komisja rewizyjna.

W przededniu utworzenia spółdzielni mleczarsk. Przysiersk, pow. świecki. Przysiersk, duża wieś rolnicza odczuwa znacznie brak własnej mleczarni. Dopóki istniała mleczarnia w Terespolu odstawali miejscowi producenci tam dotąd swe mleko, gdy jednak takową zlikwidowano zmuszeni są tutejsi rolnicy odstawać swe mleko do kilka kilometrów odległej, w dodatku niemieckiej mleczarni do Bukowca. Wreszcie, tutejsze Kółko Rolnicze rozumiejąc konieczną potrzebę istnienia mleczarni w Przysiersku, przystępuje do utworzenia mleczarni spółdzielczej. Grunt pod budowę takiej ofiaruje bezinteresownie, co z uznaniem podnieść należy rolnik p. Wincenty Wojda.

Włamanie do zegarmistrza.

Pruszcz, pow. świecki. Za pomocą wybicia szyb w oknie włamali się onegdajszej nocy złodzieje do składu zegarmistrza p. Schwittay'a, ponieważ jednak zostali spłoszeni nie zdołali nic zabrać tylko czmychnęli niepoznani.

Już minął 15-ty - nie zapomnijcie odnowić przedpłaty!

Na mocy przywileju rakańi winny wszelkie odstawione konie t. j. wskutek wypadku, mianowicie złamanie nogi, wewnątrz i zewnętrznie nieuleczalne choroby, do dalszej pracy niezdatne, bez różnicy czy mięso na pożywienie dla ludzi się jeszcze nadaje, być u nas zgłoszone. Takich koni nie wolno rzeźnikom, handlarzom i t. d. sprzedawać ani darować.

Tak samo winny być u nas przy bicu natychmiast telefonicznie zgłoszone wszelkie inne porzucone lub zdechłe zwierzęta, jak koń, osiel, źrebę, bydło cielaki, świnię, kozy, owce i t. d.

Ciała winny być aż do odebrania tak prze-howywane, aby skóra nie została uszkodzona.

Nagrodę do 25 zł.

Łtącimy temu przy zamknięciu jego nazwiska, który także uchylenie się nam na czas poda do wiadomości, abyśmy oprócz skargi prywatnej mogli podobne przestępstwa oddać prokuratorji.

Spółka Rakarska na powiat Chojnice
telefon 296. Prochowa 8.

Szanownej Klienteli miasta Chojnice i okolicy do łaskawej wiadomości, że
**skład towarów kolonialnych,
likierów i wódek**
przy Rynku № 14
na własny rachunek przejąłem
i nadal pod firmą

A. Kaźmierski Nast.

prowadzić będę.

Zasadą moją będzie nadal Szanowną Klientelę dobrym towarem, niskimi cenami, skora i rzetelną obsługą zadowolić.

192

Z poważaniem

Cz. Kaźmierski
Rynek № 14.

Trumny Jak i wybicia do trumien
wykonanie rel pwszorządne,
mam stale na składzie po
mutarkowanych cenach

magazyn mebli i trumien

Fr. Kiedrowski

ul. Człuchowska 6.

ul. Człuchowska 6.

Przetarg przymusowy **Adwokat Dr. Grzeski**

przyjmie zaraz

stenotypistkę,piszącą biegle na maszynie
i władającą polskim i niemieckim językiem w słowie
i piśmie. 190**10—20 zł.****Rogowski**

Kom. sąd. Chojnice 196

Przetarg przymusowy

W środę, dnia 23. bm.
o godz. 14.00 sprzedam na
podwórzu sped. Nowackiego
najwięcej dającemu za
gotówkę:1 umywalkę z lustrem
i płytą marmurową.**Rogowski**

Kom. sąd. Chojnice 195

Baczność!

W moim specjalnym warsztacie buelików gumow, każdego gatunku wykonuje się wszelkie reparacje przedko i tanio.

L. Freymistrz szewski
Szosa Gdańska 20.

Poszukuję zaraz

ucznisyna ucze. rodziców, wład.
również językiem niemiec.
dla mojej restauracji, składu
kolonialnego i żelaza. 189

Fr. Bratz, Kamiień.

**Dobrze zaprowadzona
restauracja**w tut. mieście do objęcia
na rachunek
przy 1000-zł. kaucji
zgłoszenia pod nr. 25
do eksp. Dz. Pom.

Próżny

pokójz balkonem
od 1. II. do wydzierżawienia.
Zgłosz. w Dzien. Pom.**Znaleziono****sanki.**

Odebrać można za wynagrodzeniem:

Człuchowska 22.

Tanie! **Towary futrzane** Tanie!

Po sezonie

znacznie niższe ceny.Sprzedaż i wykonanie futer dla pań i panów.
**Wielki wybór podszewek futrzanych,
skórek futrz. czapek, koców, kołnierzy,
kamizielek, peleryn i futrzanych
worków na nogi.**

Dogodne warunki spłaty.

Pracownia dla przeróbek futer.

O. Weiland

Chojnice, Tel. 188

Gdańska 3.

Kuśnierswo, Dwercowa 10.

Tapety Jak największy wybór
Przeszło 150 gatunków
na składzie, od
najtańszych do najwykwintniejszych.

Kolekcja okazowa na życzenie.

Lisztewki do tapet, szlaki, (borty)
szablony, farby, pokesty, lakiery.**Najkorzystniejsze źródło zakupu.**

Drogerja i Handel Farb.

Bracia Hubert właśc. Julian Hubert

Chojnice, Pomorze.

Gdańska 17,

Telefon 219. : rok zał. 1894.

Originalne szw dzkle
wirówki do mleka.**ALFA-LAVAL**

były i są najlepsze.

Polecam na 10 mies odpłatę.

Rowery, maszyny

do szycia,

Reparacje

wykonuję szybko i tanio.

J. Giersch,

Plac św. Jerzego nr. 7.